

6 # 58 # 103

ACI
LITERIS
ECCLES

132737

BX1935

L345

1788

c.1

1080044309

PRAECOGNITA
IVRIS ECCLESIASTICI
VNIVERSI
OPERA

GEORGII SIGIS. LACKICS I.C.
ET IN REGIA TYRNAVIENSI VNIVERS.

Iuris Ecclesiastici Professoris Publici.

EDITIO PRIMA HISPANA.

IN VSVM SCHOLAE VALENTINAE.

VALENTIAE
IN OFFICINA JOSEPHI ET THOMAE DE ORGA
CICLOCLXXXVIII.
SUPERIORVM PERMISSV.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA B.
CAPILLA ALFONSINA BIBLIOTECA U...

49458
MICROFILMADO Rollo 11

HISTORICO GENEALOGICO
VARIS ECCLIESIATICIS

BZC19351

L345 OPERA

1788

GEORGII SICILIAE LIBERICCI

ET IN REGENSBERGIANA LIBRARY

EDITION PIRAMIA HISTORICA

PONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON

132737

VALBUENA
INSTITUTO MUSEO DE ORO
CONCEPCION
ESTADOS UNIDOS

864

11-1951

LIBRERIA

LIBRERIA

LIBRERIA

LIBRERIA

LIBRERIA

LIBRERIA

LECTORI.

Ex quo adornandae huius opusculi editionis provincia mihi fuit commenda data, in id totis viribus incubui, Lector optime, ut quemadmodum ceteris quae hucusque prodiere, chartae nitore, et characterum elegantia Hispana haec nostra longe antecellit, emendatione pariter exactissima nequidquam illis cederet. In quo i expediendo quid praestiterim, paucis habe. In primis Auctorum loca omnia, quorum opera invisere mihi fuit copia, modo in publicis, modo in privatis bibliothecis reposita, consului diligenter, quorum ope innumeratas auctoritates suis disiunctas

etas sedibus fideliter restitui : nonnum-
quam iisdem Auctoris verbis religiose
servatis sed alio ordine dispositis , ipsius
sententiam perspicuorem reddere stu-
dui : paucula quae minus e re erant , et
turbas excitare poterant , suppressi : Hi-
spani nominis gloriam a doctissimo cete-
ro quin Carolo Sigismundo Lackics non-
nihil suggillatam , dum spuriis Isidori
Decretales in Hispania confictas , et in-
de ad exteros traductas esse adfirmat
ut pro virili vindicarem , notam adiung-
gere curavi , quae non modo Collectio-
nem Isidorianam neutiquam apud no-
strates conflatam , sed etiam toto saecu-
lo decimo prorsus ignotam fuisse con-
vinceret : demum sphalmata typogra-
phica bene multa repurgavi.

Haec

Haec sunt , benevole Lector , quae
te monitum volebam , quaeque tui tan-
tum demerendi studio , lubens praesti-
ti. Non quia eo animo sim , ut opus
hac qualicumque mea cura recusum il-
lico numeris omnibus absolutum eva-
sisse confidam;

Homo sum , humani nihil a me alienum puto:

sed quia editionem hanc , si cum Vien-
nensi et Veneta , quarum fuit copia,
attente contuleris facile abs te praefe-
rendam sperem. Vale.

MEN-

MENDA TYPOGRAPHICA.

Pag.	Lin.	Pro.	Lege.
16	2	Pseud. epigr.	Pseudepigr.
24	6	Gerardus, forte	Berardus
29	3	pag. m. 42.	part. 2.
30	23	pag. 37.	part. 2.
45	ult.	forte	indicandis.
83	16	col. 2. adde	can. 6. ibid.
114	18	Quis enim,	Quis eam.

SYNOPSIS

DOCTRINAE.

PRAECOGNITA
IVRIS ECCLESIASTICI VNUERSI.

SECTIO I.

DE NATVRA, ORIGINE, ET PROGRESSV

IVRIS ECCLESIASTICI.

CAPVT PRIMVM.

DE IVRE ECCLESIASTICO

EIVSQVE PARTIBVS.

I.	N	on potest Ecclesia legibus carere.	Pag. 3
II.	Q	uid ius Ecclesiasticum?	ibid.
III.	Q	uid iurisprudentia Ecclesiastica?	4
IV.	I	us divinum et humanum.	6
V.	A	póstolicum et Ecclesiasticum.	7
VI.	P	ublicum et privatum.	8
VII.	C	ommune et particolare.	10
VIII.	C	Particulare in Germania quotuplex?	11
IX.	I	us vetus, novum, ac novissimum.	ibid.
X.	Q	uibis temporum intervallis circumscribendum?	12

CAPVT II.

DE ORIGINE AC PROGRESSV IVRIS
ECCLESIASTICI VETERIS.

XI. Origo iuris sacri est a Christo.	13
XII. Auxerunt Apostoli.	14
XIII. Et successores illorum Episcopi.	16
XIV. Paucū tamen prima aetate Canones fuerunt.	17
XV. An existiterit aliquis Codex Canonum primis tribus sacerulis?	18
XVI. De Canonibus Apostolicis variae sententiae.	ibid.
XVII. Non possunt Apostolis adscribi.	20
XVIII. Constitutiones Apostolicas vulgo apocry- phae.	21
XIX. Cuius sint aetatis?	22
XX. Codex Canonum Ecclesiae Orientalis.	24
XXI. Quae auctoritas?	25
XXII. Codex Graecorum auctus.	26
XXIII. Sacculo septimo.	27
XXIV. Codex Ioannis Scholastici.	28
XXV. De præsca canonum Latina editione.	29
XXVI. Codex Dionysii Exigui.	31
XXVII. Eius auctoritas.	33
XXVIII. Codex Ecclesiae Africanae.	34
XXIX. Codex Ecclesiae Hispanicae.	37
XXX. Collectio Martini Bracarensis.	39
XXXI. Codex Ecclesiae Gallicanae.	40
XXXII. Usus eius quādū persistit.	41
XXXIII. Codex Ecclesiae Germanicæ.	43
XXXIV. Codex Ecclesiae Anglicanae.	44
XXXV. Conclusio capituli.	45

CAPVT III.

DE ORIGINE AC PROGRESSV IVRIS
ECCLESIASTICI NOVI.

XXXVI. Epocha iuris novi.	47
XXXVII. Collectio Canonum Graecorum postre- ma.	ibid.
XXXVIII. Photii Nomo-Canon.	49
XXXIX. Codex Isidorianus.	50
XL. Materia Codicis Isidoriani.	52
XLI. Plura ficta.	54
XLII. Capita præcipua systematis Isidoriani.	ibid.
XLIII. Quomodo excepta sit haec collectio?	56
XLIV. Quando et a quibus impugnata?	57
XLV. Quibus argumentis?	59
XLVI. An satis firmis?	60
XLVII. Exceptiones Recentiorum.	ibid.
XLVIII. Examinantur.	61
XLIX. Quis usus huius doctrinæ?	63
L. Collectio Capitularium.	ibid.
LI. Auctoritas Capitularium et usus.	65
LI. Collectio Reginonis.	66
LIII. Collectio Burchardi.	67
LIV. Disputatus Gregorii VII.	69
LV. An eius sint, ambiguitur.	71
LVI. Collectio Anselmi.	72
LVII. Collectio Iponis.	73
LVIII. Quis et qualis fuerit Gratianus?	75
LIX. Occasio et scopus decreti.	76
LX. Eiusdem navori.	77
LXI. Emendare quis primum tentarit?	78
LXII. Correctio Romana.	79
LXIII. Menda non omnia sustulit.	80
LXIV. Partes decreti.	87

IV		
LXV. Quid Palae.	88	
LXVI. Antiquae decretalium collectiones.	89	
LXVII. Quae sint.	90	
LXVIII. Causa collectionis Gregorii IX.	91	
LXIX. Quando confecta?	92	
LXX. Quam recte Raymundus eo labore sit definitus.	93	
LXXI. Emendatio collectionis.	94	
LXXII. Quid habeat commodi?	95	
LXXIII. Respondetur obiectioni.	96	
LXXIV. Materia et forma Collectionis.	97	
LXXV. Collectio Innocentii IV. et Gregorii X.	ibid.	
LXXVI. Liber sextus decretalium.	98	
LXXVII. Clementinae.	100	
LXXVIII. Extravagantes.	101	
LXXIX. Forma corporis Iris Canonici.	ibid.	
LXXX. Autoritas et usus decreti.	102	
LXXXI. Autoritas decretalium.	103	
LXXXII. Ex usu et observantia.	104	
LXXXIII. Autoritas Extravagantium.	106	
LXXXIV. Quid Rubricae, Glossae, Summaria?	ibid.	
 CAPVT IV. DE ORIGINE AC PROGRESSV IVRIS ECCLESIASTICI NOVISSIMI.		
LXXXV. Isidorianum Systema.	107	
LXXXVI. Sacerdotium et Imperium inter se commisit.	108	
LXXXVII. Padum Leonis VIII. cum Ottone I.	ibid.	
LXXXVIII. Investituras Episcopalis origo.	113	
LXXXIX. Quis eam primus impugnavit.	114	
XC. Quo eventu?	115	
XCI.		
v		
XCI. Padum cum Paschali II.	116	
XCII. Transactio Callixtina.	118	
XCIII. Ius regalae abdicat Otto IV.	119	
XCIV. An valde consultum Ecclesiarum libertati.		
XCV. Concilium Pisani.	121	
XCVI. Quid? et quo eventu actum?	123	
XCVII. Concilium Constantiense.	124	
XCVIII. Capita reformationis.	126	
XCIX. Concilium Basileense.	128	
C. Initio ruptum illico restitutum est.	ibid.	
CI. Praecipua Concilii decreta.	130	
CII. Novum schisma.	132	
CIII. Concilium Florentinum.	133	
CIV. Postulatis Germanorum.	135	
CV. Annuit Eugenius.	136	
CVI. Inde concordata Principum.	137	
CVII. Concordatum Aschaffenburgense.	138	
CVIII. Concordata Nationis Germanicæ.	139	
CIX. Sunt verum padum.	140	
CX. Et lex Imperii Germanici.	141	
CXI. Proinde non potest tis Papa derogare.	142	
CXII. Nec authenticæ interpretari.	143	
CXIII. An sit locus præscriptioni?	144	
CXIV. Concilium Pisani.	146	
CXV. Concilium Lateranense.	147	
CXVI. Exspectationi Germanorum non satisfecit.	149	
CXVII. Concilium Tridentinum.	150	
CXVIII. Eius autoritas.	152	
CXIX. Pax Religiosa.	153	
CXX. Pax Westphalica.	154	
CXXI. Capita pacis Religiosæ.	155	
CXXII. Capita pacis Westphalicae.	156	
CXXXIII. Licitne ne inita?	157	
CXXXIV. Declarationes Cardinalium.	158	
CXXXV. Quam vim habeant?	159	
b2		
		CXXVI.

CXXVI. De ceteris Curiae Romanae legibus.	160
CXXVII. Regulae Cancellariae.	161
CXXVIII. Bullarium Magnum.	162
CXXIX. Eius auctoritas.	ibid.
CXXX. Collectio Sixti V.	163
CXXXI. Collectio Petri Matthiae.	164
CXXXII. Acta Conciliorum et Decreta.	ibid.
CXXXIII. Collectiones Conciliorum particulares.	168
CXXXIV. Breviiores Conciliorum collectiones.	171
CXXXV. Conclusio.	172

SECTIO II.

DE PRINCIPIIS AC SVBSTITIIS IVRISPRUDENTIAE ECCLESIASTICAE.

CXXXVI. Ratio et ordo huius sectionis.	173
--	-----

CAPVT I.

DE SACRA SCRIPTVRA EIVSQVE

AVCTORITATE.

CXXXVII. Primus iuris sacri fons est Sacra Scriptura.	174
CXXXVIII. Quae libris constat.	ibid.
CXXXIX. Ab Ecclesia probatis.	175
CXL. Sensus eius praecipuus quis?	176
CXLI. Quae in interpretando tenenda regula.	178
CXLII. Secernendum porro ius vetus a novo.	179
CXLIII. Quid de legibus Ante-Mosaicis.	182
CXLIV. Scriptura novi testamenti.	183

CLXV.

IVXO

CXLV. Quae versio authentica?	184
CXLVI. Quo sensu?	185

CAPVT II.

DE TRADITIONE, CONSVETVDINE, ET OBSERVANTIA ECCLESIASTICA.

CXLVII. Quid sit traditio Ecclesiast.	186
CXLVIII. Et quotuplex?	187
CXLIX. An dentur traditiones?	188
CL. Quae auctoritas?	189
CLI. Criteria.	190
CLII. Divinae traditionis.	191
CLIII. Et Apostolicae.	192
CLIV. Traditiones piae et vulgares quo loco habendae?	193
CLV. Quae vis consuetudinis Ecclesiasticae?	194
CLVI. De vi observantiae Ecclesiasticae?	195

CAPVT III.

DE AVCTORITATE ET VSV

CONCILIORVM.

CLVII. Quid Concilium?	196
CLVIII. Quid Concilium OEcumenicum?	197
CLIX. Concilium generale quando legitimum?	198
CLX. De his unde constare potest?	200
CLXI. Concilia generalia Orientalia?	201
CLXII. Concilia generalia Occidentis.	205
CLXIII. Obiectum Concilii Ecclesiastici quale?	209
CLXIV. An etiam negotia profana?	210

CLXV.

VIII

CLXV.	<i>Quae auditoria Concilii generalis circa fidem ac mores?</i>	211
CLXVI.	<i>Quae circa disciplinam?</i>	213
CLXVII.	<i>Quae Concilia particularia?</i>	214
CLXVIII.	<i>Quanta auditoria?</i>	ibid.
CLXIX.	<i>Modo sint vera ac sincera.</i>	216

CAPVT IV.

DE CONSTITUTIONIBVS ROMANORVM

PONTIFICVM.

CLXX.	<i>Constitutionum Pontificiarum.</i>	217
CLXXI.	<i>Circa dogmata auditoria.</i>	218
CLXXII.	<i>Quae circa disciplinam?</i>	219
CLXXIII.	<i>An opus consensu Episcoporum?</i>	ibid.
CLXXIV.	<i>An, et quali promulgatione?</i>	220
CLXXV.	<i>An consensus Principum?</i>	221
CLXXVI.	<i>Quid si circa temporalia versentur?</i>	223
CLXXVII.	<i>Quid Rescripti nomine veniat?</i>	224
CLXXVIII.	<i>Quaedam dantur ad praeviam consultationem?</i>	225
CLXXIX.	<i>Quis? a quo? quibus in rebus impenetrari potest?</i>	226
CLXXX.	<i>Vitium precum quale?</i>	227
CLXXXI.	<i>Quod rescriptum falsum?</i>	228
CLXXXII.	<i>Genuini rescripti quale vis?</i>	ibid.
CLXXXIII.	<i>Quid sit privilegium?</i>	230
CLXXXIV.	<i>Vis privilegii?</i>	ibid.
CLXXXV.	<i>Quibus modis cessat privilegium?</i>	231

CA-

IX

CAPVT V.

DE AVCTORITATE SANCTORVM PATRVM.

CLXXXVI.	<i>Patres Ecclesiae Episcopi.</i>	232
CLXXXVII.	<i>Proprie Patres, qui dicantur.</i>	233
CLXXXVIII.	<i>Quae Patrum auditoria?</i>	ibid.
CLXXXIX.	<i>In rebus fidei ac morum.</i>	234
CXC.	<i>In rebus aliis.</i>	235
CXCI.	<i>An certior Pontificia?</i>	ibid.
CXCII.	<i>Regulae de usu Patrum.</i>	237

CAPVT VI.

DE SVMMORVM PRINCIPVM

CONSTITUTIONIBVS.

CXCIII.	<i>Principum constitutiones.</i>	238
CXCIV.	<i>Quatenus huc pertinent?</i>	239
CXCV.	<i>Regula prima.</i>	240
CXCVI.	<i>Regula secunda.</i>	241
CXCVII.	<i>Regula tertia.</i>	242
CXCVIII.	<i>Regula quarta.</i>	243
CXCIX.	<i>De usu iuris Romani.</i>	ibid.

CAPVT VII.

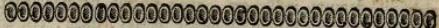
DE INTERPRETATIONE IVRIS

ECCLESIASTICI EIVSQVE SUBSIDIIS.

CC.	<i>Vtilitas huius capituli.</i>	245
CCI.	<i>Quid sit interpretatio.</i>	ibid.
CCII.		

CCII. Quotuplex est?	246
CCIII. Quid extensiva , quid restrictiva inter- pretatio.	
CCIV. Quid authentica , quid usualis?	247
CCV. Quid ex analogia petita?	ibid.
CCVI. Criticae interpretationis necessitas.	250
CCVII. Ex libris iuris probatur.	ibid.
CCVIII. Adeundi sunt fontes.	251
CCIX. Consulendae vetustiores collectiones.	253
CCX. Conferendi codices MSS.	ibid.
CCXI. Adhibenda Critica scientia.	254
CCXII. Interpretationes Grammaticae.	255
CCXIII. Subsidia. Notitia linguae.	256
CCXIV. Scientia rerum subiectarum.	257
CCXV. Notitia librorum iuris.	258
CCXVI. Recursus ad fontes.	259
CCXVII. Ratio legis quotuplex?	260
CCXVIII. Vnde ducatur?	261
CCXIX. Hinc necessitas iuris naturae.	ibid.
CCXX. Et iuris civilis publici universi.	262
CCXXI. Tum et particularis Regnorum.	263
CCXXII. Historiae et Antiquitatum Eccles.	ibid.
CCXXIII. Chronologia et Geographia sacra.	265
CCXXIV. Historia Iuris Ecclesiastici.	266
CCXXV. Historia Iurisprudentiae litteraria.	268
CCXXVI. Conclusio.	269

CAPUT ALIUM
DE INTERPRETATIONE IURIS
SIVE INSTITUTIONE IURIS
PRAE-

PRAECOGNITA

IVRIS ECCLESIASTICI

VNIVERSI

PROEMIVM.

ECCLESIASTICI Iuris doctrina amoena illa quidem et utilis, multis etiam omnino necessaria, eadem tamen perdifficilis est et obscura interdum atque implicata adeo, ut acutissimi quoque interpretes nonnumquam adhaereant. Obscuritatis causa potior est ipsa doctrinæ ipsius vastitas, ut quæ disciplinam sacrorum universam veterem et novam ambitu suo complectatur; tum rerum insignis quadam et varietas et vetustas. Quaræ sapienter utique ac verissime illi iudicant, qui Sacri Iuris studium ab earum rerum explicatione inchoandum esse præcipiunt, quarum rerum cognitio adolescentum mentes veluti præparet, et adversus illas, quæ, his tanquam levioribus neglectis, industrias etiam atque perspicacibus viris interdum obrepere solent, sine delectu olim probatas opiniones præmuniant. Certe mihi religioni fuit, docendi hanc legem tam insigni cum utilitate coniunctam temere negligere; eaque mihi scribendi huins libelli causa fuit: in quo id dedi operam maxime, ut naturam disciplinæ istius partesque plane intelligenterque describerem; originem istius atque progressionem evolverem; locos porro ac veluti principia aperirem, a quibus momenta iuris ac rationes peti debent, eorumque usum atque auctoritatem certis definitisque regulis circumscriberem; ac

PROEMIVM.

² subsidia demum indicarem , que vocant hermeneutica , hoc est , eas conditionis humanae partes , quea , etsi ad Iuris Ecclesiastici sistema referri non debeat , eam tamen cum hoc necessitudinem habent , ut *Franciscus Florens* eximia vir , id quod omnes sciunt , canonicae rei peritia non dubitaverit pronuntiare , non aliam fuisse causam potiorem , cur actas superior ingenio utique atque industria nostra hac nihil inferior , in hoc studii generi nihil magnopere profecerit , quam quod hi , qui ad excolendum se contulissent , homines essent ab eorum rerum intelligentia parum instructi , e quibus omnia sint huius disciplinae pertenda ornamenta . Mearum partium fuit haec tam multa tamque varia distribute ac scite uno opusculo complecti , plana et connexa oratione proponere , explicare dilucide et cum delecte . Recte vero , an minus , consilium hoc non illaudabile executus sim , alii iudicabunt . Sed meus in docendo candor vereor ne in reprehensionem incidat multorum , qui res non ex aequo sed ex cupiditatibus suis praeconceptisque opinionibus aestimant , nihilque minus quam veritatem ferunt sibi inimicam . At quid refert

Didis ignoscat Mutius , an non ?

Successant , quibus volupe est , et vescantur glan-
dibus , qui fruges respuant . Per me id quidem semper
licebit . Ego interim fruar imperii felicitate , sub quo et
sentire liceat verum , et quod sentias , dicere . Nunc ad
id , quod primo loco propositum est , argumentum venio .
Iustitia tua , in te meissa nobis in unius ardore
cum iniquitate punita . Cunctumque ratione maledic
re facilius in mea legge non possum , sed in hominibus
neus illud enim incedere non possum . Non ergo auctorita
tibus iustitiae in mea legge non possum habere iuris : nisi
quod auctoritas superius iustitiae sentiatur excep-
tione . Et in mea legge manu mea ergo sunt iuris magis
quam iustitiae in mea legge . Tamenque regimur iustitiae
et sentiatur excep-
tione .

CA.

(3)

SECTIO I.

DE NATVRA , ORIGINE , ET PROGRESSV
IVRIS ECCLESIASTICL

CAPVT I.

DE IVRE ECCLESIASTICO
EIVSQVE PARTIBVS.

§. I.

Non potest Ecclesia legibus carere .

Societas Christianorum , quam accepto e divinis litteris nomine Ecclesiam dicimus , ordine carere atque externa per leges directione haud magis potest , quam alia quaecumque iunctiorum inter se vinculo sociali hominum multitudo . Etsi enim non humano illa arbitratu sed divino consilio instituta sit , et ad eum finem instituta , in cuius consequitione veram esse beatitudinem sitam hominis , omnes , nisi qui despiciunt , et credunt , et rebus ipsis factisque ostendunt ; quia tamen hominibus constat , iisque , ut *Apostolus* ait , non eundem actum habentibus , non est illa removenda nobis severa et inflexibilis legum aequitas , que sua cuicunque membro officia , sua iura pro auctoritate describat .

§. II.

Quid Ius Ecclesiasticum ?

Istiusmodi leges ex re deinceps Ecclesiasticas compellamus . Eumar iusta quaedam et ordinata complexio est Ius Ecclesiasticum .

A 2

SCHOL.

ACI
LITERIS
ECCLES

132737

c.1

132737

c.1

1080044309

PRAECOGNITA
IVRIS ECCLESIASTICI
VNIVERSI
OPERA

GEORGII SIGIS. LACKICS I.C.
ET IN REGIA TYRNAVIENSI VNIVERS.

Iuris Ecclesiastici Professoris Publici.

EDITIO PRIMA HISPANA.

IN VSVM SCHOLAE VALENTINAE.

VALENTIAE
IN OFFICINA JOSEPHI ET THOMAE DE ORGA
CICLO CCLXXXVIII.
SUPERIORVM PERMISSV.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA B.
CAPILLA ALFONSINA BIBLIOTECA U...

49458
MICROFILMADO Rollo 11

HISTORICO GENEALOGICO
VARIS ECCLIESIATICIS

BZC19351

L345 OPERA

1788

GEORGII SICCI LIPSIENSIS
ET HISTORICO GENEALOGICO

VARIS ECCLIESIATICIS

EDITIONIS PRIMA HISPA

ENIA Radio Riondo
CANAL UND
PONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON

132737

VALBUENA
INSTITUTO OFICIO DE ORO
COPACO
ESTADOS UNIDOS DE MEXICO

864

11-1951

LIBRERIA
LIBRERIA
LIBRERIA

LECTORI.

Ex quo adornandae huius opusculi editionis provincia mihi fuit commendata, in id totis viribus incubui, Lector optime, ut quemadmodum ceteris quae hucusque prodiere, chartae nitore, et characterum elegantia Hispana haec nostra longe antecellit, emendatione pariter exactissima nequidquam illis cederet. In quo i expediendo quid praestiterim, paucis habe. In primis Auctorum loca omnia, quorum opera invisere mihi fuit copia, modo in publicis, modo in privatis bibliothecis reposita, consului diligenter, quorum ope innumeratas auctoritates suis disiunctas

etas sedibus fideliter restitui : nonnum-
quam iisdem Auctoris verbis religiose
servatis sed alio ordine dispositis , ipsius
sententiam perspicuorem reddere stu-
dui : paucula quae minus e re erant , et
turbas excitare poterant , suppressi : Hi-
spani nominis gloriam a doctissimo cete-
ro quin Carolo Sigismundo Lackics non-
nihil suggillatam , dum spuriis Isidori
Decretales in Hispania confictas , et in-
de ad exteros traductas esse adfirmat
ut pro virili vindicarem , notam adiung-
gere curavi , quae non modo Collectio-
nem Isidorianam neutiquam apud no-
strates conflatam , sed etiam toto saecu-
lo decimo prorsus ignotam fuisse con-
vinceret : demum sphalmata typogra-
phica bene multa repurgavi.

Haec

Haec sunt , benevole Lector , quae
te monitum volebam , quaeque tui tan-
tum demerendi studio , lubens praesti-
ti. Non quia eo animo sim , ut opus
hac qualicumque mea cura recusum il-
lico numeris omnibus absolutum eva-
sisse confidam;

Homo sum , humani nihil a me alienum puto:

sed quia editionem hanc , si cum Vien-
nensi et Veneta , quarum fuit copia,
attente contuleris facile abs te praefe-
rendam sperem. Vale.

MEN-

MENDA TYPOGRAPHICA.

Pag.	Lin.	Pro.	Lege.
16	2	Pseud. epigr.	Pseudepigr.
24	6	Gerardus, forte	Berardus
29	3	pag. m. 42.	part. 2.
30	23	pag. 37.	part. 2.
45	ult.	forte	indicandis.
83	16	col. 2. adde	can. 6. ibid.
114	18	Quis enim,	Quis eam.

SYNOPSIS

DOCTRINAE.

PRAECOGNITA
IVRIS ECCLESIASTICI VNUERSI.

SECTIO I.

DE NATVRA, ORIGINE, ET PROGRESSV

IVRIS ECCLESIASTICI.

CAPVT PRIMVM.

DE IVRE ECCLESIASTICO

EIVSQVE PARTIBVS.

I.	N	on potest Ecclesia legibus carere.	Pag. 3
II.	Q	uid ius Ecclesiasticum?	ibid.
III.	Q	uid iurisprudentia Ecclesiastica?	4
IV.	I	us divinum et humanum.	6
V.	A	póstolicum et Ecclesiasticum.	7
VI.	P	ublicum et privatum.	8
VII.	C	ommune et particolare.	10
VIII.	C	Particulare in Germania quotuplex?	11
IX.	I	us vetus, novum, ac novissimum.	ibid.
X.	Q	uibis temporum intervallis circumscribendum?	12

CAPVT II.

DE ORIGINE AC PROGRESSV IVRIS
ECCLESIASTICI VETERIS.

XI. Origo iuris sacri est a Christo.	13
XII. Auxerunt Apostoli.	14
XIII. Et successores illorum Episcopi.	16
XIV. Paucū tamen prima aetate Canones fuerunt.	17
XV. An existiterit aliquis Codex Canonum primis tribus sacerulis?	18
XVI. De Canonibus Apostolicis variae sententiae.	ibid.
XVII. Non possunt Apostolis adscribi.	20
XVIII. Constitutiones Apostolicas vulgo apocry- phae.	21
XIX. Cuius sint aetatis?	22
XX. Codex Canonum Ecclesiae Orientalis.	24
XXI. Quae auctoritas?	25
XXII. Codex Graecorum auctus.	26
XXIII. Sacculo septimo.	27
XXIV. Codex Ioannis Scholastici.	28
XXV. De præsca canonum Latina editione.	29
XXVI. Codex Dionysii Exigui.	31
XXVII. Eius auctoritas.	33
XXVIII. Codex Ecclesiae Africanae.	34
XXIX. Codex Ecclesiae Hispanicae.	37
XXX. Collectio Martini Bracarensis.	39
XXXI. Codex Ecclesiae Gallicanae.	40
XXXII. Usus eius quādū persistit.	41
XXXIII. Codex Ecclesiae Germanicæ.	43
XXXIV. Codex Ecclesiae Anglicanae.	44
XXXV. Conclusio capituli.	45

CAPVT III.

DE ORIGINE AC PROGRESSV IVRIS
ECCLESIASTICI NOVI.

XXXVI. Epocha iuris novi.	47
XXXVII. Collectio Canonum Graecorum postre- ma.	ibid.
XXXVIII. Photii Nomo-Canon.	49
XXXIX. Codex Isidorianus.	50
XL. Materia Codicis Isidoriani.	52
XLI. Plura ficta.	54
XLII. Capita præcipua systematis Isidoriani.	ibid.
XLIII. Quomodo excepta sit haec collectio?	56
XLIV. Quando et a quibus impugnata?	57
XLV. Quibus argumentis?	59
XLVI. An satis firmis?	60
XLVII. Exceptiones Recentiorum.	ibid.
XLVIII. Examinantur.	61
XLIX. Quis usus huius doctrinæ?	63
L. Collectio Capitularium.	ibid.
LI. Auctoritas Capitularium et usus.	65
LI. Collectio Reginonis.	66
LIII. Collectio Burchardi.	67
LIV. Disputatus Gregorii VII.	69
LV. An eius sint, ambiguitur.	71
LVI. Collectio Anselmi.	72
LVII. Collectio Iponis.	73
LVIII. Quis et qualis fuerit Gratianus?	75
LIX. Occasio et scopus decreti.	76
LX. Eiusdem navori.	77
LXI. Emendare quis primum tentarit?	78
LXII. Correctio Romana.	79
LXIII. Menda non omnia sustulit.	80
LXIV. Partes decreti.	87

IV		
LXV. Quid Palae.	88	
LXVI. Antiquae decretalium collectiones.	89	
LXVII. Quae sint.	90	
LXVIII. Causa collectionis Gregorii IX.	91	
LXIX. Quando confecta?	92	
LXX. Quam recte Raymundus eo labore sit definitus.	93	
LXXI. Emendatio collectionis.	94	
LXXII. Quid habeat commodi?	95	
LXXIII. Respondetur obiectioni.	96	
LXXIV. Materia et forma Collectionis.	97	
LXXV. Collectio Innocentii IV. et Gregorii X.	ibid.	
LXXVI. Liber sextus decretalium.	98	
LXXVII. Clementinae.	100	
LXXVIII. Extravagantes.	101	
LXXIX. Forma corporis Iris Canonici.	ibid.	
LXXX. Autoritas et usus decreti.	102	
LXXXI. Autoritas decretalium.	103	
LXXXII. Ex usu et observantia.	104	
LXXXIII. Autoritas Extravagantium.	106	
LXXXIV. Quid Rubricae, Glossae, Summaria?	ibid.	
 CAPVT IV. DE ORIGINE AC PROGRESSV IVRIS ECCLESIASTICI NOVISSIMI.		
LXXXV. Isidorianum Systema.	107	
LXXXVI. Sacerdotium et Imperium inter se commisit.	108	
LXXXVII. Padum Leonis VIII. cum Ottone I.	ibid.	
LXXXVIII. Investituras Episcopalis origo.	113	
LXXXIX. Quis eam primus impugnavit.	114	
XC. Quo eventu?	115	
XCI.		
v		
XCI. Padum cum Paschali II.	116	
XCII. Transactio Callixtina.	118	
XCIII. Ius regalae abdicat Otto IV.	119	
XCIV. An valde consultum Ecclesiarum libertati.		
XCV. Concilium Pisani.	121	
XCVI. Quid? et quo eventu actum?	123	
XCVII. Concilium Constantiense.	124	
XCVIII. Capita reformationis.	126	
XCIX. Concilium Basileense.	128	
C. Initio ruptum illico restitutum est.	ibid.	
CI. Praecipua Concilii decreta.	130	
CII. Novum schisma.	132	
CIII. Concilium Florentinum.	133	
CIV. Postulatis Germanorum.	135	
CV. Annuit Eugenius.	136	
CVI. Inde concordata Principum.	137	
CVII. Concordatum Aschaffenburgense.	138	
CVIII. Concordata Nationis Germanicæ.	139	
CIX. Sunt verum padum.	140	
CX. Et lex Imperii Germanici.	141	
CXI. Proinde non potest tis Papa derogare.	142	
CXII. Nec authenticæ interpretari.	143	
CXIII. An sit locus præscriptioni?	144	
CXIV. Concilium Pisani.	146	
CXV. Concilium Lateranense.	147	
CXVI. Exspectationi Germanorum non satisfecit.	149	
CXVII. Concilium Tridentinum.	150	
CXVIII. Eius autoritas.	152	
CXIX. Pax Religiosa.	153	
CXX. Pax Westphalica.	154	
CXXI. Capita pacis Religiosæ.	155	
CXXII. Capita pacis Westphalicae.	156	
CXXXIII. Licitne ne inita?	157	
CXXXIV. Declarationes Cardinalium.	158	
CXXXV. Quam vim habeant?	159	
b2		
		CXXVI.

CXXVI. De ceteris Curiae Romanae legibus.	160
CXXVII. Regulae Cancellariae.	161
CXXVIII. Bullarium Magnum.	162
CXXIX. Eius auctoritas.	ibid.
CXXX. Collectio Sixti V.	163
CXXXI. Collectio Petri Matthiae.	164
CXXXII. Acta Conciliorum et Decreta.	ibid.
CXXXIII. Collectiones Conciliorum particulares.	168
CXXXIV. Breviiores Conciliorum collectiones.	171
CXXXV. Conclusio.	172

SECTIO II.

DE PRINCIPIIS AC SVBSTITIIS IVRISPRUDENTIAE ECCLESIASTICAE.

CXXXVI. Ratio et ordo huius sectionis.	173
--	-----

CAPVT I.

DE SACRA SCRIPTVRA EIVSQVE

AVCTORITATE.

CXXXVII. Primus iuris sacri fons est Sacra Scriptura.	174
CXXXVIII. Quae libris constat.	ibid.
CXXXIX. Ab Ecclesia probatis.	175
CXL. Sensus eius praecipuus quis?	176
CXLI. Quae in interpretando tenenda regula.	178
CXLII. Secernendum porro ius vetus a novo.	179
CXLIII. Quid de legibus Ante-Mosaicis.	182
CXLIV. Scriptura novi testamenti.	183

CLXV.

IVXO

CXLV. Quae versio authentica?	184
CXLVI. Quo sensu?	185

CAPVT II.

DE TRADITIONE, CONSVETVDINE, ET OBSERVANTIA ECCLESIASTICA.

CXLVII. Quid sit traditio Ecclesiast.	186
CXLVIII. Et quotuplex?	187
CXLIX. An dentur traditiones?	188
CL. Quae auctoritas?	189
CLI. Criteria.	190
CLII. Divinae traditionis.	191
CLIII. Et Apostolicae.	192
CLIV. Traditiones piae et vulgares quo loco habendae?	193
CLV. Quae vis consuetudinis Ecclesiasticae?	194
CLVI. De vi observantiae Ecclesiasticae?	195

CAPVT III.

DE AVCTORITATE ET VSV

CONCILIORVM.

CLVII. Quid Concilium?	196
CLVIII. Quid Concilium OEcumenicum?	197
CLIX. Concilium generale quando legitimum?	198
CLX. De his unde constare potest?	200
CLXI. Concilia generalia Orientalia?	201
CLXII. Concilia generalia Occidentis.	205
CLXIII. Obiectum Concilii Ecclesiastici quale?	209
CLXIV. An etiam negotia profana?	210

CLXV.

VIII

CLXV.	<i>Quae auditoria Concilii generalis circa fidem ac mores?</i>	211
CLXVI.	<i>Quae circa disciplinam?</i>	213
CLXVII.	<i>Quae Concilia particularia?</i>	214
CLXVIII.	<i>Quanta auditoria?</i>	ibid.
CLXIX.	<i>Modo sint vera ac sincera.</i>	216

CAPVT IV.

DE CONSTITUTIONIBVS ROMANORVM

PONTIFICVM.

CLXX.	<i>Constitutionum Pontificiarum.</i>	217
CLXXI.	<i>Circa dogmata auditoria.</i>	218
CLXXII.	<i>Quae circa disciplinam?</i>	219
CLXXIII.	<i>An opus consensu Episcoporum?</i>	ibid.
CLXXIV.	<i>An, et quali promulgatione?</i>	220
CLXXV.	<i>An consensus Principum?</i>	221
CLXXVI.	<i>Quid si circa temporalia versentur?</i>	223
CLXXVII.	<i>Quid Rescripti nomine veniat?</i>	224
CLXXVIII.	<i>Quaedam dantur ad praeviam consultationem?</i>	225
CLXXIX.	<i>Quis? a quo? quibus in rebus impenetrari potest?</i>	226
CLXXX.	<i>Vitium precum quale?</i>	227
CLXXXI.	<i>Quod rescriptum falsum?</i>	228
CLXXXII.	<i>Genuini rescripti quale vis?</i>	ibid.
CLXXXIII.	<i>Quid sit privilegium?</i>	230
CLXXXIV.	<i>Vis privilegii?</i>	ibid.
CLXXXV.	<i>Quibus modis cessat privilegium?</i>	231

CA-

IX

CAPVT V.

DE AVCTORITATE SANCTORVM PATRVM.

CLXXXVI.	<i>Patres Ecclesiae Episcopi.</i>	232
CLXXXVII.	<i>Proprie Patres, qui dicantur.</i>	233
CLXXXVIII.	<i>Quae Patrum auditoria?</i>	ibid.
CLXXXIX.	<i>In rebus fidei ac morum.</i>	234
CXC.	<i>In rebus aliis.</i>	235
CXCI.	<i>An certior Pontificia?</i>	ibid.
CXCII.	<i>Regulae de usu Patrum.</i>	237

CAPVT VI.

DE SVMMORVM PRINCIPVM

CONSTITUTIONIBVS.

CXCIII.	<i>Principum constitutiones.</i>	238
CXCIV.	<i>Quatenus huc pertinent?</i>	239
CXCV.	<i>Regula prima.</i>	240
CXCVI.	<i>Regula secunda.</i>	241
CXCVII.	<i>Regula tertia.</i>	242
CXCVIII.	<i>Regula quarta.</i>	243
CXCIX.	<i>De usu iuris Romani.</i>	ibid.

CAPVT VII.

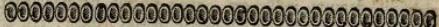
DE INTERPRETATIONE IVRIS

ECCLESIASTICI EIVSQVE SUBSIDIIS.

CC.	<i>Vtilitas huius capituli.</i>	245
CCI.	<i>Quid sit interpretatio.</i>	ibid.
CCII.		

CCII. Quotuplex est?	246
CCIII. Quid extensiva , quid restrictiva inter- pretatio.	
CCIV. Quid authentica , quid usualis?	247
CCV. Quid ex analogia petita?	ibid.
CCVI. Criticae interpretationis necessitas.	250
CCVII. Ex libris iuris probatur.	ibid.
CCVIII. Adeundi sunt fontes.	251
CCIX. Consulendae vetustiores collectiones.	253
CCX. Conferendi codices MSS.	ibid.
CCXI. Adhibenda Critica scientia.	254
CCXII. Interpretationes Grammaticae.	255
CCXIII. Subsidia. Notitia linguae.	256
CCXIV. Scientia rerum subiectarum.	257
CCXV. Notitia librorum iuris.	258
CCXVI. Recursus ad fontes.	259
CCXVII. Ratio legis quotuplex?	260
CCXVIII. Vnde ducatur?	261
CCXIX. Hinc necessitas iuris naturae.	ibid.
CCXX. Et iuris civilis publici universi.	262
CCXXI. Tum et particularis Regnorum.	263
CCXXII. Historiae et Antiquitatum Eccles.	ibid.
CCXXIII. Chronologia et Geographia sacra.	265
CCXXIV. Historia Iuris Ecclesiastici.	266
CCXXV. Historia Iurisprudentiae litteraria.	268
CCXXVI. Conclusio.	269

CAPUT ALIUM
DE INTERPRETATIONE IURIS
SIVE INSTITUTIONE IURIS
PRAE-

PRAECOGNITA

IVRIS ECCLESIASTICI

VNIVERSI

PROEMIVM.

ECCLESIASTICI Iuris doctrina amoena illa quidem et utilis, multis etiam omnino necessaria, eadem tamen perdifficilis est et obscura interdum atque implicata adeo, ut acutissimi quoque interpretes nonnumquam adhaereant. Obscuritatis causa potior est ipsa doctrinæ ipsius vastitas, ut quæ disciplinam sacrorum universam veterem et novam ambitu suo complectatur; tum rerum insignis quadam et varietas et vetustas. Quaræ sapienter utique ac verissime illi iudicant, qui Sacri Iuris studium ab earum rerum explicatione inchoandum esse præcipiunt, quarum rerum cognitio adolescentum mentes veluti præparet, et adversus illas, quæ, his tanquam levioribus neglectis, industrias etiam atque perspicacibus viris interdum obrepere solent, sine delectu olim probatas opiniones praemuniant. Certe mihi religioni fuit, docendi hanc legem tam insigni cum utilitate coniunctam temere negligere; eaque mihi scribendi huins libelli causa fuit: in quo id dedi operam maxime, ut naturam disciplinæ istius partesque plane intelligenterque describerem; originem istius atque progressionem evolverem; locos porro ac veluti principia aperirem, a quibus momenta iuris ac rationes peti debent, eorumque usum atque auctoritatem certis definitisque regulis circumscriberem; ac

PROEMIVM.

² subsidia demum indicarem , que vocant hermeneutica , hoc est , eas conditionis humanae partes , quea , etsi ad Iuris Ecclesiastici sistema referri non debeat , eam tamen cum hoc necessitudinem habent , ut *Franciscus Florens* eximia vir , id quod omnes sciunt , canonicae rei peritia non dubitaverit pronuntiare , non aliam fuisse causam potiorem , cur actas superior ingenio utique atque industria nostra hac nihil inferior , in hoc studii generi nihil magnopere profecerit , quam quod hi , qui ad excolendum se contulissent , homines essent ab eorum rerum intelligentia parum instructi , e quibus omnia sint huius disciplinae pertenda ornamenta . Mearum partium fuit haec tam multa tamque varia distribute ac scite uno opusculo complecti , plana et connexa oratione proponere , explicare dilucide et cum delecte . Recte vero , an minus , consilium hoc non illaudabile executus sim , alii iudicabunt . Sed meus in docendo candor vereor ne in reprehensionem incidat multorum , qui res non ex aequo sed ex cupiditatibus suis praeconceptisque opinionibus aestimant , nihilque minus quam veritatem ferunt sibi inimicam . At quid refert

Didis ignoscat Mutius , an non ?

Successeant , quibus volupe est , et vescantur glan-
dibus , qui fruges respuant . Per me id quidem semper
licebit . Ego interim fruar imperii felicitate , sub quo et
sentire liceat verum , et quod sentias , dicere . Nunc ad
id , quod primo loco propositum est , argumentum venio .
Iustitia tua , in te transuersa mordet in eundem
qui iniquitas filii tuos . Cunctumque ratione mordet
in laicos etiam in iure legum et regis et in fons
reum filii enim incedit filii tuos . Non ergo auctoritate
legibus iustitia in eundem maxime habet in corpore : nisi
quod in auctoritate superius regis et regum auctoritate
et in auctoritate manu regis eundem iure magis
cum cunctum inquinatur . Inquit regum auctoritate
et in auctoritate aliorum auctoritatum .

CA.

(3)

SECTIO I.

DE NATVRA , ORIGINE , ET PROGRESSV
IVRIS ECCLESIASTICL

CAPVT I.

DE IVRE ECCLESIASTICO
EIVSQVE PARTIBVS.

§. I.

Non potest Ecclesia legibus carere .

*S*ocietas Christianorum , quam accepto e divinis litteris nomine Ecclesiam dicimus , ordine carere atque externa per leges directione hanc magis potest , quam alia quaecumque iunctio inter se vinculo sociali hominum multitudo . Etsi enim non humano illa arbitratu sed divino consilio instituta sit , et ad eum finem instituta , in cuius consequitione veram esse beatitudinem sitam hominis , omnes , nisi qui despiciunt , et credunt , et rebus ipsis factisque ostendunt ; quia tamen hominibus constat , hisque , ut *Apostolus* ait , non eundem actum habentibus , non est illa removenda nobis severa et inflexibilis legum aequitas , que sua cuicunque membro officia , sua iura pro auctoritate describat .

§. II.

Quid Ius Ecclesiasticum ?

Istiusmodi leges ex re deinceps Ecclesiasticas compellamus . Eumar iusta quaedam et ordinata complexio est Ius Ecclesiasticum .

A 2

SCHOL.